Flora toka izvora Rumin Veliki i Rumin Mali (Dalmacija, Hrvatska)

Flora along the karst springs Rumin Veliki and Rumin Mali (Dalmatia, Croatia)

Vladović Dalibor[1], Ževrnja Nediljko[1], Hruševar Dario[2], Stjepan Mekinić[3], Piasevoli Gvido[3], Tija Damjanović[1], Boban Josip[1], Cvitanić Ratko[4] i Barbarić Sanja[1]

1 Prirodoslovni muzej i zoološki vrt, Kolombatovićevo šetalište 2, 21000 Split, Hrvatska
(E-mail: dalibor@prirodoslovni.hr; nediljko@prirodoslovni.hr)
2 Botanički zavod, PMF Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 9a, 10000 Zagreb, Hrvatska
3 Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije „More i Krš“, Prilaz braće Kaliterna 10, 21000 Split, Hrvatska (E-mail: smgata@yahoo.com; gvido.piasevoli@dalmatian-nature.hr)
4 Udruga za očuvanje biološke raznolikosti „Natura illyrica“, Šižgorićeva 7, 21000 Split

Uvod

Područje Rumina, površine od 33,5 ha, zaštićeno je 2000. godine kao značajan krajobraz. Rumin je pritok rijeke Cetine, u blizini sela Rumin, a obuhvaća izvore Malog i Velikog Rumina s okolnim prostorom (Sl. 1). Ljeti Mali Rumin presuši, Veliki, koji izvire ispod klisure zvane Greda, nikada ne presušuje. Krajobraz je očuvan u svom izvornom obliku, od strmih klisura na izvoru do travnjaka na utoku Rumina u rijeku Cetinu. Sustavna istraživanja flore, vegetacije i faune nisu zabilježena, a usputni podatci mogu se pronaći u literaturi.

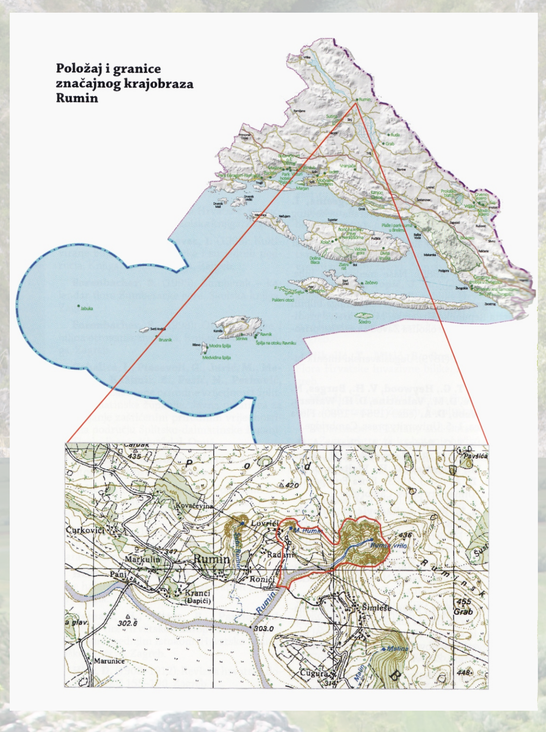

Slika 1. - Geografski položaj zaštićenog područja Rumin

Materijal i metode rada

U ovom radu pribrojene su svojte koje se u literaturi navode za zaštićeno područje Rumin, kao i one koje smo po prvi put zabilježili. Popis imena je usklađen s bazom podataka Flora Croatica (Nikolić, 2016), a determinacija svojti izvršena je pomoću standardnih floristićkih djela: Tutin i sur. (1964-1980), Tutin i sur. (1993), Pignatti (1982) i Domac (1994). Ugrožene svojte su definirani u skladu s Nikolić i Topić (2005). Životni oblik je određen prema: Horvat (1949) i Pignatti (1982): Ch-Chamaephyta, G-Geophyta, T-Therophyta, H-Hemicryptophyta, P-Phanerophyta, I-Hydrophyta, a oznaka flornog elementa prema Horvatić (1963), Horvatić i sur. (1967/1968), Ilijanić (1970), Regula-Bevilacqua i Ilijanić (1984), Milović (2002), Šolić (1993) i Vladović (1994):

1. Mediteranski (sredozemni) florni element
   - opće-mediteranske biljke
   - zapadno-mediteranske biljke
   - istočno-mediteranske biljke
   - ilirsko-južnoeuropske biljke
   - ilirsko-jadranske endemične biljke
   - ilirsko-apeninske biljke
   - mediteransko-atlantske biljke
   - europsko-mediteranske biljke
   - mediteransko-pontske biljke
2. Južnoeuropski florni element
   - južnoeuropsko-mediteranske biljke
   - južnoeuropsko-pontske biljke
   - južnoeuropsko-montane biljke
   - južnoeuropsko-kontinentalne biljke
   - južnoeuropsko-atlantske biljke
3. Biljke istočnoeuropsko-pontskog flornog elementa
4. Biljke jugoistočno-europskog flornog elementa
5. Biljke srednje-europskog flornog elementa
6. Biljke europskog flornog elementa
7. Biljke eurazijskog flornog elementa
8. Cirkumholarktičke biljke
9. Biljke široke rasprostranjenosti
10. Kultivirane i adventivne biljke

Rezultati I rasprava

Taxonomska analiza

Za istraživano područje registrirano je ukupno 443 svoti biljaka. Od tog broja 438 svojti je po prvi puta registrirano za područje zaštićenog krajobraza Rumin. 443 biljne svojte smještene su u 76 porodica u okviru kojih je registriran 271 biljni rod. Svojtama najbogatije porodice prikazane su u Tab. 1.

Tablica 1. - Porodica biljaka i broj svojti unutar porodice u zaštićenom krajobrazu Rumin

Porodica	Broj svojti
Fabaceae	47
Poaceae	39
Lamiaceae	34
Asteraceae	30
Cichoriaceae	22
Brassicaceae	20
Apiaceae	18

Analiza flornih elemenata i životnih oblika

Za registrirane biljne svojte u zaštićenom krajobrazu Rumin ustanovljen je najveći broj i relativna zastupljenost svojti mediteranskog flornog elementa. Slijede ga po broju svojti i relativnoj zastupljenosti biljke južnoeuropskog flornog elementa, biljke širokog rasprostranjenja i druge prikazane je na tab. 2.

Tablica 2. - Zastupljenost flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Rumin

Florni element	Broj svojti	%
Mediteranski	145	32,7
Južnoeuropski	101	22,8
Širokog rasprostranjenja	86	19,4
Eurazijski	46	10,4
Europski	31	7,0
Cirkumholarktički	12	2,7
Kultivirane i adventivne	8	1,8
Jugoistočnoeuropski	6	1,4
Srednjeeuropski	5	1,1
Istočnoeuropsko-pontski	3	0,7
UKUPNO	**443**	**100**

Ako mediteranski florni element (tab. 3) raščlanimo, vidimo da u okviru njega u zaštićenom krajobrazu Rumin najviše svojti pripada općemediteranskim biljkama, a slijede ilirsko-jadranske endemične biljke. Prema Nikolić i Topić (2005) najviše u ilirsko-jadranskim endemičnim biljkama, ali i u drugim skupinama registrirane su: CR (kritično ugrožene svojte) – 1, EN (ugrožene svojte) – 5, VU (osjetljive svojte) – 6, NT (gotovo ugrožene svojte) – 8, DD (svojte s nedostatnim podacima) – 7 i LC (najmanje zabrinjavajuća) – 7 svojti.

Tablica 3 - Raščlanjenje mediteranskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Rumin

	Broj svojti
Općemediteranske biljke	64
Ilirsko-jadranske endemične biljke	29
Mediteransko-atlantske biljke	11
Mediteransko-pontske biljke	11
Istočno-mediteranske biljke	8
Ilirsko-južnoeuropske biljke	8
Europsko-mediteranske biljke	7
Ilirsko-apeninske biljke	6
zapadno-mediteranske biljke	1
UKUPNO	**145**

Broj biljnih svojti arealom vezanih za mediteransko područje povećava se ako raščlanimo južnoeuropski florni element (tab. 4), gdje uočavamo najveći broj južnoeuropsko-mediteranskih biljaka.

Tablica 4 - Raščlanjenje južnoeuropskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Rumin

	Broj svojti
Južnoeuropsko-mediteranske biljke	75
Južnoeuropsko-pontske biljke	19
Južnoeuropsko-montane biljke	4
Južnoeuropsko-atlantske biljke	2
Južnoeuropsko-kontinentalne biljke	1
UKUPNO	**101**

Analizom životnih oblika u flori zaštićenog krajobraza Rumin dobiveni su slijedeći rezultati prikazani na sl. 2.

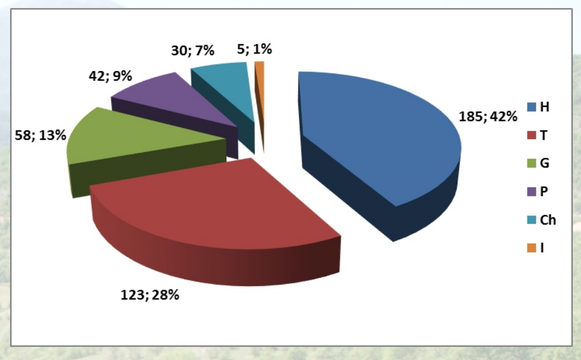

Slika 2. – Zastupljenost životnih oblika biljaka u flori zaštićenog krajobraza Rumin

Najzastupljeniji životni oblik biljaka u flori zaštićenog krajobraza Rumin su hemikriptofita. Po broju i udjelu bilnih svojti slijedi životni oblik terofita.

Zaključak

Dominantnost mediteranskog flornog elementa u flori zaštićenog krajobraza Rumin, kao i veliki broj svojti u porodici Fabaceae, te broj terofitskih svojti govori o mediteranskom karakteru flore istraživanoga područja. Dio istraživanog područja nalazi se pod utjecajem submediteranske zone i mediteransko-montanog pojasa, što se ogleda u broju svojti južnoeuropskoga flornog elementa. Isto potvrđuje podatak da je životni oblik hemikriptofita najzastupljeniji po broju svojti na istraživanom području. Mediteranska klima prodire tokom rijeke Cetine u unutrašnjost, a sudara se s kontinentalnom klimom koja se spušta s okolnih planina: Kamešnice, Svilaje i Dinare. Za floru zaštićenog krajobraza Rumin registrirano je 443 svojti, od toga broja 438 svojti je novih za istraživano područje. Svojte su razvrstane u 272 rod i 76 porodica. Jedina kritično ugrožena svojta u flori zaštićenog krajobraza Rumin je
Baldellia ranunculoides (L.) Parl. čija populacija se nalazi na maloj površini poplavnog travnjaka koji bi trebalo dodatno zaštititi.
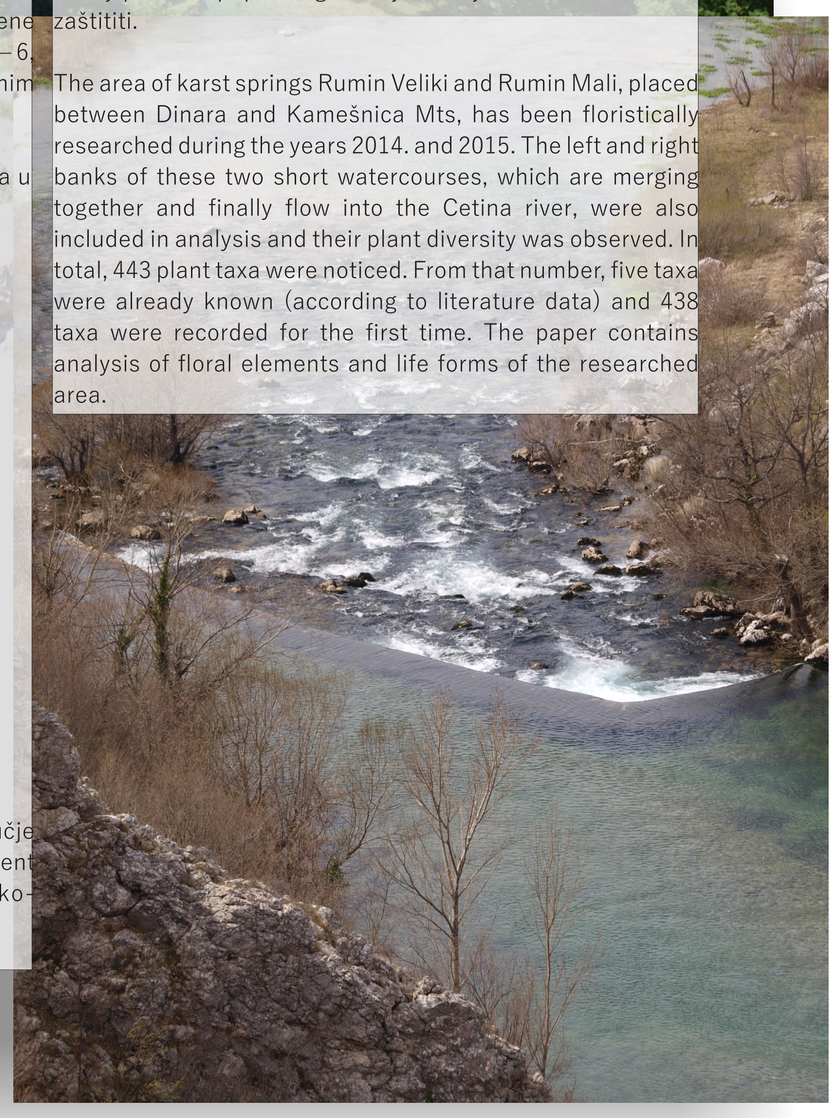
The area of karst springs Rumin Veliki and Rumin Mali, placed between Dinara and Kamešnica Mts, has been floristically researched during the years 2014. and 2015. The left and right banks of these two short watercourses, which are merging together and finally flow into the Cetina river, were also included in analysis and their plant diversity was observed. In total, 443 plant taxa were noticed. From that number, five taxa were already known (according to literature data) and 438 taxa were recorded for the first time. The paper contains analysis of floral elements and life forms of the researched area.